

ΚΥΠΡΟΣ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ.

Συνέντευξη στον Νίκο Λυγερό της Φρόσως Γεωργίου

ΕΡ.: Μου κάνει εντύπωση το ενδιαφέρον σας για το κυπριακό πρόβλημα και ο τρόπος που αντιμετωπίζετε τις εξελίξεις γύρω από αυτό. Μήπως τελικά έχετε κάποια σχέση με την Κύπρο;

- Εγώ δεν ξεχωρίζω την Ελλάδα από την Κύπρο, για μένα πάνω απ' όλα είναι ο Ελληνισμός που έχει σημασία, έτσι όταν βλέπω κάπου ότι ο Ελληνισμός πονάει νιώθω ότι με αφορά και ότι πρέπει να ασχοληθώ. Για μένα Κύπρος σημαίνει πληγωμένος Ελληνισμός και αυτό έχει χαραχθεί μέσα μου από πολύ παλιά. Το 1974, παρόλο που ήμουν μόλις έξι χρόνων, έπαθα σοκ βλέποντας τις εικόνες της βίαιης εισβολής των Τούρκων στην Κύπρο και το γεγονός ότι ήμουν κάπως διαφορετικός όλα τα αντιλαμβάνομαι σαν ενήλικας. Μετά το 1996 όταν είδα το Σολωμό Σολωμού να σκοτώνεται πάνω στην σημαία είχα συγκλονιστεί, μάλιστα είχα γράψει και ένα ποίημα για αυτό το γεγονός αλλά δεν το είχα στείλει πουθενά για δημοσίευση.

- Είναι γεγονός ότι πολλοί με ρωτούν γιατί ασχολείσαι τώρα με το Κυπριακό; Μα δεν ασχολούμαι τώρα με το κυπριακό, και πριν ασχολούμουν αλλά με τα Γαλλικά Λόμπι. Εδώ στην Κύπρο δεν ήξεραν τίποτα και δεν είχε και σημασία να ξέρουν, αυτά τα πράγματα όμως γίνονται σε μεγάλη έκταση στο εξωτερικό και πολλοί είναι αυτοί που προωθούν την Κύπρο και τα προβλήματα της στις Ευρωπαϊκές χώρες.

- Όταν ήρθα για πρώτη φορά στην Κύπρο, μετά από πρόσκληση τον Μάρτιο, για μια διάλεξη που αφορούσε την πληροφορική με ρώτησαν αν ήθελα να με πάρουν να δω τα αξιοθέατα, αλλά εγώ τους είπα ότι ήθελα να δω τα Φυλακισμένα Μνήματα και την Πράσινη γραμμή, γιατί είχα ανάγκη να δω από κοντά αυτά τα πράγματα. Στο οδόφραγμα συνάντησα και τις μανάδες των αγνοουμένων μίλησα μαζί τους και πλέον ανέπτυξα μια άλλη σχέση, τότε κατάλαβα ότι θα μπορούσα να κάνω και από εδώ κάτι, και όχι μόνο από το εξωτερικό χωρίς να το ξέρει κανείς.

ΕΡ.: Θα ήθελα να μας μιλήσετε λίγο για το τρόπο που δουλεύετε στα Γαλλικά Λόμπι και πως προωθείτε τα θέματα του Ελληνισμού;

- Πολλοί Κύπριοι που είναι στην Γαλλία αλλά και Έλληνες μέσα από τα Λόμπι αυτά προσπαθούν να προωθήσουν μερικές ιδέες υπέρ της Ελλάδας και της Κύπρου, γιατί γενικά η Γαλλία δεν έχει καλή άποψη για την Ελλάδα. Ένα από αυτά τα Λόμπι, λοιπόν, προσπαθεί να δημιουργήσει μια άλλη τάση, υπέρ της ένταξης της Κύπρου και υπέρ των θέσεων της Ελλάδας.

ΕΡ.: Στην Κύπρο πάντως γίνετε περισσότερο γνωστός από την συμμετοχή σας στις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας της «Κίνησης Πολιτών» εναντίον του σχεδίου Ανάν. Είστε μέλος της Κίνησης αυτής;

- Εγώ δεν ανήκω σε κανένα σύστημα και με αυτό τον τρόπο βοηθάω καλύτερα. Γιατί πιστεύω όταν έχεις μια ετικέτα δεν μπορείς να κάνεις και πολλά πράγματα.

ΚΥΠΡΙΑΚΟ

ΕΡ.: Πιστεύετε ότι αν η πλευρά μας απέρριπτε το σχέδιο Ανάν σαν βάση για διαπραγμάτευση θα είχαμε την επιτυχία της Κοπεγχάγης;

- Εγώ πιστεύω ότι δεν υπήρχε και δεν υπάρχει κανένας συσχετισμός μεταξύ της ένταξης και της λύσης του κυπριακού προβλήματος, και αυτό αποδείχτηκε στην Κοπεγχάγη όταν εκεί δεν έγινε τίποτα για την επίλυση, την στιγμή μάλιστα που μας έλεγαν ότι είναι η τελευταία μας ευκαιρία, και όμως μπήκαμε στην Ευρώπη χωρίς καμία προϋπόθεση. Ο συσχετισμός, τώρα, των δύο ήταν στρατηγική κίνηση ξένων αξιωματούχων για να πιέσουν την πλευρά μας και να μας κάνουν να πιστεύουμε ότι αν πούμε όχι στο ένα, θα έχουμε πρόβλημα με το άλλο. Και η ιδέα των ξένων αξιωματούχων όταν έθεταν το σχέδιο Ανάν λίγο πριν την τελική ευθεία

για την Ευρώπη ήταν ότι δεν θα μπορούσαμε εμείς να πούμε αμέσως όχι, γιατί αλλιώς θα έλεγαν στο κόσμο ότι ο ΟΗΕ προσπάθησε να βρεί μια λύση και η Κύπρος λέει όχι. Αυτό σημάδευαν και το πέτυχαν γιατί δεν μπορούσαμε να κάνουμε αλλιώς.

- Πιστεύω ότι με τα νέα γεωστρατηγικά δεδομένα ούτε η Ελλάδα ούτε η Κύπρος θα μπορούσαν να απορρίψουν άμεσα το σχέδιο, γιατί θα ήταν επικοινωνιακά λάθος, αφού θα φαινόμασταν εμείς οι κακοί. Ήρα καλώς το δεχθήκαμε ως βάση για διαπραγμάτευση.

ΕΡ.: Πώς σχολιάζετε το γεγονός ότι μας έδωσαν νέο χρονοδιάγραμμα, που είναι η 28η Φεβρουαρίου, για την λύση του Κυπριακού;

- Οι ίδιοι απέρριψαν το χρονοδιάγραμμα που έβαλαν αρχικά και που ήταν η Κοπεγχάγη και που μάλιστα μας είπαν ότι είναι η τελευταία ιστορική ευκαιρία για να λυθεί το κυπριακό. Εμείς τότε δεν το δεχτήκαμε, μπήκαμε στην ΕΕ. Τότε μας είπαν για μια άλλη ιστορική ευκαιρία που είναι η 28η Φεβρουαρίου και αν δεν γίνει κάτι μέχρι τότε, να θυμάστε ότι θα μας πουν για τις 16 Απριλίου. Δεν ήταν τυχαίο το γεγονός ότι μας έδωσαν ένα σχέδιο λύσης τόσο περίπλοκο, 137 σελίδες και ζήτησαν να πούμε την άποψή μας λίγο πριν την ένταξη.

- Εδώ, θέλω να διευκρινίσω ότι δεν είμαι εναντίον της λύσης, πρέπει να υπάρξει λύση, πρέπει να υπάρξει διαπραγμάτευση, αλλά όχι υπό οποιοδήποτε όρο και οποιοδήποτε χρονοδιάγραμμα. Τώρα εφόσον διανύουμε μια περίοδο που είναι κρίσιμη εσωτερικά, αφού είναι προεκλογική περίοδος, και το κράτος δεν λειτουργεί κανονικά, ούτε σταθερά, όπως δεν λειτουργεί σε κάθε χώρα που είναι σε προεκλογική περίοδο και αυτό είναι λογικό, γιατί οι ξένοι, που το γνωρίζουν αυτό, μας πιέζουν τόσο πολύ; Αν θέλουν πραγματική λύση γιατί δεν μας δίνουν δύο ή τρεις μήνες προθεσμία όταν δεν θα έχουμε εκλογές και το κράτος θα λειτουργεί κανονικά; Τις σωστές αποφάσεις πρέπει να τις παίρνουμε όταν έχουμε ήσυχο το πνεύμα μας, την πρώτη φορά δεν το είχαμε ήσυχο γιατί είχαμε την ένταξη, τώρα δεν το έχουμε ήσυχο γιατί έχουμε εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

ΕΡ.: Πιστεύετε ότι αυτές οι προεδρικές εκλογές θα είναι καθοριστικές για το μέλλον της Κύπρου; Και πώς σχολιάζεται το γεγονός ότι έχουμε δέκα υποψηφίους προέδρους;

- Μπορεί οι υποψήφιοι να είναι δέκα, και αυτό δεν το θεωρώ αρνητικό, αλλά αυτό που έχει σημασία είναι το ποιος από αυτούς έχει πραγματικά τις πιθανότητες να γίνει πρόεδρος και προπαντός ποιος είναι ικανός να διαχειριστεί το εθνικό θέμα όπως πρέπει, και ότι δεν θα υπογράψει οτιδήποτε, επειδή μας πιέζουν. Ο λαός, σε οποιοδήποτε κόμμα και αν ανήκει, υποχρεωτικά πρέπει να σκεφτεί ότι ένας θα είναι αυτός που θα τον εκπροσωπήσει στις διαπραγματεύσεις, άρα εδώ είναι που πρέπει επιλέξει ανάμεσα στους δέκα και να αποφασίσει ποιος είναι ικανότερος να κάνει αυτό το πράγμα. Και το μεγάλο τόλμημα που πρέπει να κάνει ο λαός, σε όποιο κόμμα και αν ανήκει παραδοσιακά, είναι να επιλέξει προσεκτικά τον υποψήφιο που θεωρεί πιο ικανό και ας μην συμπίπτει με την επιλογή του κόμματός του. Ας το κάνει τουλάχιστο μόνο για αυτές τις εκλογές, γιατί αυτές οι εκλογές δεν είναι όπως τις άλλες που είχαμε για τόσα χρόνια, είναι οι εκλογές που θα αναδείξουν τον πρώτο ευρωπαϊκό πρόεδρό μας και η δυναμική που θα αναπτυχθεί θα είναι πολύ ισχυρή και άρα θα πρέπει να την χειριστούμε σωστά.

ΕΡ.: Θεωρείτε σωστή την κίνηση του προέδρου να βάλει για τρίτη συνεχή φορά υποψηφιότητα;

- Δεν θα απαντήσω σ' αυτήν την ερώτηση. Θα ήθελα, όμως, να πω ότι όποια άποψη και να έχω για το κάθε κόμμα σ' αυτές τις δύσκολες ώρες δεν με ενδιαφέρει. Γιατί αυτό που με ενδιαφέρει περισσότερο είναι το ποιος θα είναι πρόεδρος. Γι' αυτόν θα έχω μια άποψη μετά, για τη διαχείριση του Εθνικού, αυτός θα με αντιπροσωπεύει στην Ευρώπη, αυτόν θα έχουν απέναντί τους οι ηγέτες των ευρωπαϊκών χωρών, αυτός πρέπει να είναι ισχυρός.

ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ Ε.Ε.

ΕΡ.: Τι πιστεύετε ότι θα αλλάξει στην Κύπρο με την ένταξη της στην Ε.Ε., νομίζετε ότι η Κύπρος θα παίξει κάποιο σημαντικό ρόλο στην Ένωση;

- Στους Ευρωπαίους αρέσει το γεγονός ότι το επίπεδο της Κύπρου της επιτρέπει να είναι ένα μέλος όπως όλα τα άλλα, και μιλώ θεωρητικά όπως όλα τα άλλα γιατί κακά τα ψέματα ο ρόλος μερικών χωρών όπως είναι

της Γαλλίας και της Γερμανίας είναι διαφορετικός, και ευτυχώς γι' αυτό γιατί αν ήταν μόνο η Αγγλία που έπαιξε ρυθμιστικό ρόλο η Τουρκία θα είχε πάρει ημερομηνία. Το ότι το βιοτικό και οικονομικό επίπεδο της Κύπρου, λοιπόν, δεν ανήκει μόνο στον μέσο όρο του ευρωπαϊκού βιοτικού επιπέδου, αλλά είναι ανώτερο προσφέρει στην Ευρώπη ένα πλαίσιο που τη μεγαλώνει ανατολικά, και της δημιουργεί μια ζώνη ασφάλειας. Γιατί η Κύπρος μπορεί να είναι μια μικρή χώρα αλλά είναι μια στρατηγική ζώνη που η Ευρώπη θα προτιμούσε να ανήκει σε αυτήν παρά σε οποιοδήποτε άλλον.

- Τα οφέλη της Κύπρου από την ένταξη δεν θα είναι μόνο η ασφάλεια που θα μας προσφέρει ο χώρος αυτός, το σημαντικότερο θα είναι ότι πλέον η Κύπρος δεν θα είναι ευρωπαϊκή Κύπρος αλλά θα είναι Ευρώπη που θα έχει την ιδιότητα να λέγετε Κύπρος. Αυτό προσφέρει μια τεράστια δυναμική στην Κύπρο γιατί, αν πάρουμε ως παράδειγμα το κυπριακό πρόβλημα, αυτό θα συζητείται όχι μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας αλλά μεταξύ Ευρώπης και Τουρκίας. Και για παράδειγμα κάθε φορά που θα έχουμε μια προσφυγή της Κύπρου εναντίον της Τουρκίας θα είναι πλέον προσφυγή Ευρώπης εναντίον Τουρκίας, άσχετα αν την υποβάλλει η Κύπρος. - Αυτός είναι και ο λόγος που δεχόμαστε πιέσεις να λύσουμε το κυπριακό πρόβλημα τώρα, γιατί ακόμα δεν είμαστε Ευρώπη.

ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ Ε.Ε.

ΕΡ.: Πώς βλέπετε το μέλλον της Τουρκίας, θα καταφέρει να αλλάξει κάτι ο Ταγίπ Ερντογάν;

- Η άποψη της Τουρκίας γενικά είναι όπως και η στρατηγική της Ελλάδας, έχουν αλλάξει δυναμικό πλαίσιο. Δηλαδή η Ελλάδα τώρα δεν είναι εναντίον της Τουρκίας όπως ήταν παλιά, τώρα χρησιμοποιά τη δυναμική της Ευρώπης και λέει ότι πρέπει να προωθήσουμε να μπει και η Τουρκία, και να αλλάξουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, άρα είναι στην ίδια κατεύθυνση με την Ευρώπη. Την ίδια άποψη έχει και ο Ερντογάν, ότι δηλαδή άλλαξαν τα πράγματα στην Τουρκία και αυτή πρέπει να μπει στην Ε.Ε.

- Αυτά όμως πρέπει να τα προσέξουμε γιατί αυτά είναι αυτό που λέμε τακτική, η στρατηγική είναι εντελώς διαφορετική. Για παράδειγμα ποιος πραγματικά θέλει στην Ελλάδα να μπει η Τουρκία στη Ε.Ε.; Κανείς, αλλά και κανείς δεν θα το γράψει και κανείς δεν θα το πει. Ο Ρασμούσεν στην Κοπεγχάγη είπε ότι τα κακά νέα θα είναι όταν δώσουμε ημερομηνία στην Τουρκία.

- Από την άλλη ας μην ξεχνούμε ότι τα γεράκια της Τουρκίας δεν πέθαναν, δεν σημαίνει ότι επειδή κυνηγάνε μόνο την νύχτα και δεν τα βλέπεις, σημαίνει ότι δεν υπάρχουν. Γιατί στρατηγικά και ιστορικά η Τουρκία παραμένει ένα σύστημα που βασιζόμαστε στο εδαφικό. Έχει μεγαλύτερη σημασία η γη παρά ο άνθρωπος, άρα και να χάσουν μερικούς στρατιώτες δεν τους ενοχλεί άμα δεν χάσουν μια σπιθαμή γη. Από την μια υπάρχει αυτή η άποψη στην Τουρκία ενώ από την άλλη είναι ο Ερντογάν που φαίνεται να είναι κάπως διαφορετικός και να υπάρχει μια διαφορά ανάμεσά τους.

ΕΡ.: Ήδη στην Γαλλία, άλλα και σε άλλες χώρες, ακούστηκαν πολλές διαμαρτυρίες να υποστηρίζουν ότι η Τουρκία δεν ανήκει στην Ευρώπη. Πόσο εύκολο είναι για τους Ευρωπαίους να δεχθούν την Τουρκία στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

- Ο κόσμος πιστεύει ότι η Τουρκία δεν ανήκει στην Ευρώπη και ότι είναι πολύ αντιφατικό μια ανατολική χώρα με τόσο διαφορετικό πολιτισμό και κουλτούρα να αξιώνει την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην Γαλλία μάλιστα, με αφορμή την επιθυμία της Τουρκίας για ένταξη στην Ένωση, έχει δημιουργηθεί ένας μεγάλος σάλος όσον αφορά τη ευρωπαϊκή οντότητα. Και σε όλους δημιουργούνται τα ερωτήματα τι είναι η ευρωπαϊκή οντότητα; Μέχρι που θα φτάσει η Ευρώπη; Θα πάει μέχρι την Ινδία; Ή μήπως θα κατεβεί και στο Μαρόκο; Πάντως είναι χώρες, π.χ. η Γαλλία, που προτιμούν το Μαρόκο ή την Τυνησία, γιατί ήταν αποικίες τους και τις γνωρίζουν καλύτερα, και αποτελούν πολύ πιο καλή ιδέα από την Τουρκία. Δηλαδή, θεωρητικά θα έβλεπαν μια Ευρώπη που να πηγαίνει προς βόρειο Αφρική μόνο, παρά προς Ασία με την Τουρκία, Συρία και οποιαδήποτε άλλη χώρα εκεί. Μια άλλη τάση είναι ότι η Ευρώπη πρέπει να είναι η Ευρώπη η πολιτιστική, η ιστορική, η διαχρονική. Με άλλα λόγια η Ηπειρωτική Ευρώπη. Φυσικά έχουμε και την τάση της Αγγλίας που προτιμά μια υπερατλαντική Ευρώπη που να έχει σχέση άμεσα με την Αμερική, δηλαδή μια Νατοϊκή Ευρώπη. Σιγά σιγά όμως με αυτά τα προβλήματα που έχουμε βλέπουμε ότι γεννιέται η οντότητα της Ευρώπης.